

Harcok

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Sámuel 21:1-6; Mikeás 6:6-8;
Márk 2:1-3:6; 3:20-35; Lukács 12:53; 14:26

„És azt mondta nekik: A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért. Mert az Emberfia ura a szombatnak is” (Mk 2:27-28, ÚRK).

Mk 2:1-3:6 szakaszában öt esetet találunk, amelyek szemléltetik, hogy Jézus tanítása mennyire eltért a vallási vezetőkétől. A történetek konkrét mintázatot követnek, amelyekben az egymás után következő szakaszok egy, a tárgyhoz tartozó párhuzammal kapcsolódnak az előzőhöz. Az utolsó történet körbeér, majd az elsőhöz fordul vissza.

Mindegyik példa egy kicsit más szemszögből mutatja be Jézust, amint Mk 2:10, 17, 20, 28 versei is tanúsítják. A vasárnapi, hétfői és keddi tanulmányok mélyebben vizsgálják ezeknek a beszámolóknak a jelentését, valamint Krisztus mondásait.

Mk 3:20-35 szakasza a szerdai és csütörtöki tanulmányunk tárgya lesz.

A szövegben felfedezünk majd egy technikát is, amit az evangélium írója használt, ezt nevezik „szendvics-történeteknek”. Ez az elbeszélő mód legalább hatszor jelenik meg *Márk evangéliumában*. Mindegyik esetben Jézus természetének, messiási szerepének, illetve a tanítványság jellegének fontos szempontjai kerülnek a fókuszba.

A héten néhány történetet olvashatunk majd Jézusról, és meglátjuk, mit tanulhatunk azokból.

EGY GUTAÜTÖTT MEGGYÓGYÍTÁSA

Olvassuk el Mk 2:1-12 szakaszát! Mire vágyott a gutaütött, amikor Jézushoz vitték, és mit kapott?

A férfi bénán feküdt, ezért négy barátjának kellett őt Jézushoz vinnie, akik megbontották a tetőt, úgy engedték le a beteget a Mester elé. Mk 2:5 verse megjegyzi, hogy Jézus látta a hitüket. Hogyan látható a hit? A szeretethez hasonlóan a tettekben válik láthatóvá, amint ezt remekül példázza a barátok kitartása is. A férfinak nyilván szüksége volt fizikai gyógyításra, azonban amikor Jézus elé került, a Mester először is a bűnbocsánatra utalt. A jelenet során a beteg egyetlen szót sem szólt. A vallási vezetők viszont ellenkeztek (magukban) Jézus szavaival. Kijelentését istenkáromlásnak vették, mintha olyan előjogokat tulajdonított volna magának, amelyek csak Istent illetik meg. Jézus a saját térfelükön fogadta ellenfeleit, egy tipikusan a rabbikra jellemző érvelési stílusban válaszolt, amit úgy neveztek, hogy „kevesebbtől a többig”. Egy dolog azt *mondani*, hogy „megbocsáttattak” valakinek a bűnei, de egészen más meggyógyítani egy lebénult embert. Isten hatalma által Jézus járóképessé tudta tenni a férfit, tehát igazolást nyert az állítása, hogy megbocsátja a bűneit.

Olvassuk el Mik 6:6-8 verseit! Hogyan magyarázza ez a szöveg azt, ami Jézus és a vezetők között történt?

A vallási vezetők szem elől tévesztették azt, ami valóban számít: az igazságot, az irgalmat és az Isten előtti alázatot. Annyira lefoglalta őket az Istenről alkotott képük védelmezése, hogy vakon mentek el amellelt, amit Isten éppen a szemük láttára tett. Semmi nem jelzi a Jézusról alkotott képük változását, pedig bőséges bizonyítékot kaptak arra, hogy Ő valóban Istentől jött. Nemcsak azt bizonyította, hogy képes olvasni a gondolatainkban (ami már önmagában sem egyszerű), hanem azt is, hogy a szemük láttára, tagadhatatlanul meggyógyította a gutaütöttet.

Mit tehetünk, nehogy mi is abba a csapdába essünk, mint ezek az emberek, akiket annyira lefoglaltak a vallási formások, hogy szem elől tévesztették az igaz vallás lényegét (lásd Jak 1:27)?

LÉVI ELHÍVÁSA ÉS A BÖJT KÉRDÉSE

Olvassuk el Mk 2:13-22 szakaszát! Ki volt Lévi, Alfeus fia? Miért kifogásolhatták az emberek, hogy Jézus tanítványa legyen?

Jézus korában az adószedők a helyi vagy a római kormányzat köztisztviselői voltak. A Júdeában élő zsidó lakosság megvetette őket, mert az előírtnál több adót hajtottak be, saját honfitársaik kárán gazdagodtak meg. A vallási törvények zsidó kommentárja, a Misna egy traktátusa (Tohoroth) szerint: „Ha vámszedők lépnek be egy házba, akkor abban minden tisztátalan lesz.”

Tehát nem meglepő, hogy az írástudók megbotránkozva teszik fel a kérdést: Jézus miért eszik együtt „a vámszedőkkel és bűnösökkel” (Mk 2:16)?

Mit válaszolt erre Jézus? Nem tagadta, inkább visszafordította a kérdést. Kifejtette, hogy nem az egészségeseknek, hanem a betegeknek van szükségük orvosra. Ezzel lelki orvosnak nyilvánította magát, aki képes meggyógyítani a bűnbeteg lelket. Az orvosnak vajon nem oda kell mennie, ahol betegek vannak?

Mk 2:18-22 szakasza új témát kezd. Ez a központi történet az ötből, ami a küzdelemmel foglalkozik. Míg az előző rész egy lakomáról szól, amit Lévi adott, a következő a böjt kérdéskörére tér át. Egy kérdést olvashatunk itt arról, hogy Jézus tanítványai miért nem böjtölnek, miközben Keresztelő János és a farizeusok igen. Jézus egy illusztrációval vagy példázattal válaszol, amiben ottlétét egy menyegzői lakomához hasonlítja. Furcsa lenne a lakodalom, ha a vendégek böjtölnének. Jézus azonban megjövendölte, hogy eljön a nap, amikor már nem lesz velük a vőlegény – ez utalás a keresztre –, akkor majd bőven lesz idő a böjtre.

Jézus ezután két példával folytatja, amelyek rávilágítanak az Ő tanítása és a vallási vezetők közötti különbségre: új posztó és régi ruha, valamint újbőr a régi tömlőkbe. Érdekes módja ez Krisztus és a vallási vezetők tanításai összehasonlításának. Jól mutatja, mennyire elromlottak a tanítók módszerei. Még az igaz vallás is sötétségbe fordul, ha az emberek nem vigyáznak éberen.

Kikre tekintenek ma úgy, mint Jézus idejében a vámszedőkre? Hogyan változhat meg a hozzájuk való viszonyulásunk?

A SZOMBAT URA

Mk 2:23-24 verseiben a farizeusok szombatrontással vádolják a tanítványokat. A zsidó tradíció értelmében szombaton harminckilenc munkavégzési forma tilos, és a farizeusok szerint a tanítványok olyasmit tettek, ami e tiltások körébe tartozott.

Olvassuk el Mk 2:23-28 szakaszát! Hogyan reagált Jézus a farizeusok vádjaira?

Jézus azzal a történettel válaszol, hogy Dávid evett a szent kenyerekből (1Sám 21:1-6). A kenyereket szombatnapon vitték ki a szent sátorból, tehát Dávid - vészhelyzetben lévén - valószínűleg szombaton menekült. Jézus úgy érvelt, hogy ha Dávid és az emberei ehetek a szent kenyerekből, akkor az Ő tanítványai is tépkedhetnek a kalászt, ehetnek a magokból szombatnapon.

Majd kijelentette, hogy a szombat lett az emberért, nem pedig fordítva, ennek pedig az az alapja, hogy Ő a szombat Ura.

Olvassuk el Mk 3:1-6 szakaszát! Hogyan szemlélteti ez a történet azt, hogy a szombat lett az emberért?

Ismét összetűztek a vallási vezetők Jézussal a szombat kapcsán. (Figyeljük meg azonban, hogy soha nem a szombat napja volt a vita tárgya!) A vallási vezetők a szombati gyógyítás miatt vádolták Jézust, aki nem hátrált meg a vitától. Ellentétbe állította azt, ha valaki jót tesz, illetve rosszat, életet ment, vagy öl. A kérdésére adott válasz egyértelmű: jót cselekedni és életet menteni sokkal inkább helyénvaló szombati tevékenység.

Jézus meggyógyította az embert, amitől még dühösebbek lettek az ellenfelei, és elkezdték tervezni Jézus megölését. A történet ironiája, hogy éppen azok rontották meg a szombatot, akik Jézust akarták szombatrontáson kapni, hiszen a megölését kezdték aznap tervezni.

A szombatünneplés mely elveit találjuk meg ezekben a beszámolóban? Milyen kihívásokkal szembesülünk ma a szombat kérdésében?

SZENDVICSTÖRTÉNET: 1. RÉSZ

Olvassuk el Mk 3:20-35 verseit! Milyen kapcsolódást fedezünk fel a szakaszban összefonódó két történet között?

Márk evangéliumában ez a szakasz az első „szendvicstörténet”. Tulajdonképpen azt értjük ezen, hogy elkezdődik egy jelenet, amit félbeszakít egy másik, az első történet pedig csak utána fejeződik be.

A kiinduló történetben Jézus rokonairól olvasunk, akik haza akarják vinni Őt, mert azt gondolják, hogy elment a józan esze (Mk 3:21). A közbevetésben a jeruzsálemi írástudók megvádolják Jézust, hogy az ördöggel működik együtt. (A mai tanulmány Mk 3:22-30 szakaszának közbevetett történetére összpontosít.)

Mk 3:22 versében az írástudók azt a vádat hozzák fel, hogy Jézus gyógyító hatalma az ördögtől származik. Jézus először egy átfogó kérdéssel válaszol: „*Sátán hogyan űzhetné ki Sátánt?*” Annak semmi értelme nincs, hogy Sátán önmaga ellen dolgozna. Jézus ezután kitért arra, hogy mi történik, ha egy ország, egy ház, vagy maga Sátán meghasonlik önmagával. Így mutatott rá, hogy az eredményesség szempontjából mennyire abszurd volna a megosztottság. Majd fordított egyet a gondolatmenetén, és arról kezdett beszélni, hogy aki ki akar rabolni egy házat, az megkötözi a bent lévő erős embert. Ebben az utolsó példában Jézus tolvajhoz hasonlítja magát, aki belép Sátán házába, megkötözi a sötétség fejedelmét, hogy foglyait kiszabadítsa.

Olvassuk el Mk 3:28-30 verseit! Mi a megbocsáthatatlan bűn? Mit jelent ez?

Megebocsáthatatlan a Szentlélek elleni bűn, az, amikor valaki az ördög tevékenységének tulajdonítja a Lélek munkáját. Figyeljük meg, Mk 3:28-30 szerint Jézus akkor tette ezt a kijelentést, miután az írástudók megvádolták, hogy tisztátalan lélek lakik benne, holott a Szentlélek irányította. Aki a gonosz munkájának nevezi azt, amit a Szentlélek tesz, az nem fog hallgatni a Szentlélekre, épeszű ember viszont nem akarja a gonosz sugallatait követni.

Miért éppen azt mutatja a „megbocsáthatatlan bűn” elkövetésétől való félelem, hogy még nem estünk abba bele?

SZENDVICSTÖRTÉNET: 2. RÉSZ

Olvassuk el Mk 3:20-21 verseit! Milyen esemény kapcsán gondolták Jézusról a rokonai, hogy nincs magánál?

A mentális labilitás vádja igen súlyos. Általában akkor merül fel, ha valaki veszélyt jelent másokra vagy önmagára. Jézus családja úgy érezte, Ő anynyira elfoglalt, hogy még az evésre sem szakít időt. Elindultak, hogy gondoskodjanak róla, és itt törik meg a kiinduló történet, illetve ékelődik be a másik, amikor az írástudók a gonosszal való együttműködéssel vádolják Jézust.

Különös párhuzam figyelhető meg a szendvicstörténet indító és beékelt eleme között. Jézust a saját családja az írástudókhoz hasonlóan ítélte meg: azt mondák róla, hogy örült, az írástudók pedig az ördög szövetségesének titulálták.

Olvassuk el Mk 3:31-35 szakaszát! Mit akart Jézus családja, és Ő hogyan felelt nekik?

A jelenet furcsának tűnhet. Vajon elutasítaná a találkozást az, akit az édesanyja vagy egy másik családtagja akarna meglátogatni? A gond itt az volt, hogy Jézus rokonai akkor nem álltak összhangban Isten akaratával. Jézus ezért egy új meghatározást adott a család jelentéséről. Akik Isten akaratát cselekszik, azok az Ő fivérei, nővérei és anyja. Ő Isten Fia, és akik Isten akaratához igazodnak, azok alkotják a családját.

Márk evangéliumában e szendvicstörténet két szelete együttvéve mély iróniát sugall. A beékelt epizódban Jézus azt mondja, hogy nem állhat meg az önmagával meghasonlott ház. Első pillantásra úgy tűnik, hogy Jézus a saját házára, a saját családjára utal, amely önmaga ellen fordult. Jézus viszont a család jelentésének átfogalmazásával oldja fel a talányt. Igazi családjának azok a tagjai, akik vele együtt Isten akaratát cselekszik (lásd Lk 12:53; 14:26).

A történelem során sokszor megesett keresztényekkel, hogy elidegenedtek a rokonaitól, ami nagyon nehéz tapasztalat. *Márk evangéliumának* ez a szakasza rámutat, hogy Jézus is átélt ilyen nehézséget. Tudja, hogy ez milyen, és képes megvigasztalni mindenkit, aki a sokszor igen fájdalmas elszigetelődést érzi.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Lévi-Máté” és „A szombat” c. fejezetei, 220-236. o. „A kérdésre »Szabad-e szombatnapon gyógyítani?« Jézus megfelelt: »Kicsoda közületek az az ember, akinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt? Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni« (Mt 12:10-12).

A kémekek nem mertek Krisztusnak válaszolni a sokaság jelenlétében, mert féltek, hogy bajba keverednek. Tudták, hogy Ő igazat szól. Ők viszont inkább hagytak szenvedni egy embert, mintsem, hogy megszegjék hagyományaikat, miközben a barmon segítettek, mert különben tulajdonosa kárt vallott volna. Tehát több gondjuk volt az oktan állatra, mint az emberre, akit Isten saját képére teremtett. A példa szemlélteti az összes hamis vallás működését. Ezek egy olyan vágyból erednek, hogy az ember Isten fölé akarja helyezni saját magát, végül azonban mélyebbre süllyed az állatnál. Minden, Isten fennhatósága ellen sikra szálló vallás megfosztja az embert attól a dicsőségtől, amelyben a teremtéskor részesült, és amelyet Krisztus által nyerhet vissza. Minden hamis vallás arra tanítja híveit, hogy hunyjanak szemet az emberi szükségletek, szenvedések és jogok fölött. Az evangélium nagyra értékeli az embert, mint akit Krisztus a vére árán váltott meg, és azt tanítja, hogy gyöngéd figyelemmel kell viseltetni az emberi szükségletek, bajok iránt. Az Úr így szól: »Drágábbá teszem az embert a színaranynál, és a férfit Ofir kincsaranyánál« (Ézs 13:12)” (i. m. 233-234. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Milyen stratégiák, gyakorlatok segítségével maradhatunk érzékenyek a némán szenvedő emberek szükségletei iránt, mint pl. Márk 2. fejezetében a lebénult ember?
- 2) Gondoljunk bele, hogy a harag, a tradíció, a dogma és a vallás menyire elvakította általánosságban a vallási vezetőket, akik elutasították Jézust! Még a csodák sem nyitották fel a szemüket. Mit tehet közösségünk, nehogy hasonló történjen velünk?
- 3) A helyi gyülekezet hogyan válhat családdá azok számára, akiket a vérszerinti családjuk kirekesztett a hitük miatt?
- 4) Időzzünk még a „megbocsáthatatlan bűn” kérdésénél! Beszéljünk meg az osztályban, mit jelent ez, és hogyan lehetünk biztosak abban, hogy nem követjük el!

TÚRMEZEI ERZSÉBET: INFARKTUS UTÁN

A szívem nem a régi.
Valami elhalt benne.
Gondosan figyelik, mérik,
lűktetését és dobogását.
Adagolják a gyógyszereket.
Javallják a csendesebb életet.
Kicserélni már nem lehet.

De nekem új szívem is van.
Te adtad, Istenem.
Csoda történt velem:
Tied lett az enyém,
enyém lett a Tied.
S tudom, Te is vizsgálod, figyeled
szüntelen ezt a szívet.
Dobog-e másokért?
Dobog-e érted?
Hallgatod.
Tisztogatód.
Hadd legyen hófehér!
Mossa meg az értem hullt, drága vér!
Ne szennyezze semmi salak,
hogy ha hazahívsz engem,
színről-színre láthassalak!
De - lám - nem megy egyedül.
Csüggedten, tárt karokkal szól
az ember, s csendben Istenhez menekül.